

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Нагрибельна Інна Анатоліївна

Херсонський державний університет, Україна

У процесі формування майбутнього фахівця протягом усього періоду навчання в університеті виняткове значення має самостійна робота студентів з вивчення будь-якої дисципліни навчального плану. Самостійна робота спрямована на опанування студентами нових знань, її правильна організація передбачає готовність до пошукової роботи, співвідноситься з творчими здібностями і формується в процесі активної інтелектуальної діяльності майбутніх учителів початкових класів. На думку А. Алексюка, самостійність у здобутті знань передбачає оволодіння складними вміннями і навичками бачити зміст та мету роботи, організовувати власну самоосвіту, вміння по-новому підходити до вирішуваних питань [9, с. 43]. Це спонукає педагогів шукати шляхи ефективної організації самостійної роботи студентів. У їхній діяльності окреслилися певні підходи, що забезпечують вироблення в студентів психологічної настанови на систематичне розширення й поглиблення власних знань, формують у майбутніх учителів початкових класів уміння орієнтуватися в інформаційних потоках.

Відповідно до положень і вимог, висунутих у сучасних дидактичних та лінгводидактичних дослідженнях, в організації самостійної роботи ми визначили такі підходи як домінантні: особистісно зорієнтований; комунікативно-діяльнісний; компетентнісний; дослідницький.

У процесі самостійної роботи майбутніх фахівців початкової школи важливим є особистісно зорієнтований підхід до навчання. Зупинимось на ньому детальніше. Сутнісними ознаками *особистісно зорієнтованого підходу* учені ((А. Богуш, В. Загвязинський, І. Зимня, О. Копусь, М. Пентилюк та ін.) визначають гуманну суб'єкт-суб'єктну співпрацю всіх учасників освітнього процесу; діагностично-стимулювальний спосіб організації навчального пізнання; діялісно-комунікативна активність студентів; проектування викладачем, а згодом і студентами індивідуальних досягнень в усіх видах пізнавальної діяльності.

Перспективним вважаємо твердження І. Беха, що особистісно зорієнтований підхід у навчанні повністю асимілюється із суб'єктно-діяльнісним, компетентнісним, синергетичним, комунікативно-діяльнісним підходами, виразно виявляється в кожному з них, ґрунтуючись на механізмах свідомості й самосвідомості, сприяє формуванню ціннісних орієнтирів у різних видах діяльності[55, с. 199]. З огляду на це послуговуємось дефініцією “особистісно зорієнтований підхід”.

Як бачимо, у самій назві підходу закладено особистісний аспект, що передбачає в процесі навчання максимально враховуються особистісні якості студентів. Шляхом реалізації цього підходу є завдання для самостійної роботи студентів, сам характер відносин студентів і викладача. Адресовані студентів рекомендації, зауваження, запитання в контексті особистісно-діялісного підходу стимулює їхню особистісну, інтелектуальну активність, підтримує й спрямовує їхню навчальну діяльність без зайвого моралізаторства, фіксування помилок, хибних дій. На думку А. Маркової, таким чином здійснюється не лише врахування індивідуально-психологічних особливостей суб'єктів навчання, а й формування їхніх пізнавальних процесів, особистісних рис, діялісних характеристик тощо[323, с.19].

Отже, у процесі реалізації актуалізовані мають бути всі компоненти: когнітивний (пов'язаний зі знаннями й способами здобування їх), діялісний (пов'язаний із процесом набуття вмінь і навичок, досвіду застосування їх), мотиваційно-ціннісний (пов'язаний із мотивами й настановами), емоційний (пов'язаний із формуванням сприйняття світу). Особистісно зорієнтований підхід уможливорює реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії кожного студента з урахуванням його здібностей

Список використаних джерел:

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія : підруч. [для студ., аспір. та молод. викл. вищ. навч. закл.] / Анатолій Миколайович Алексюк. – К. : Либідь, 1998. – 560 с.
2. Бех І. Д. Особистісно орієнтоване виховання / Іван Дмитрович Бех. – Інститут засобів навчання. – К.: Атіка, 1998. – 204 с.
3. Кларин М. В. Педагогическая технология в учебном процессе: Анализ зарубежного опыта. М. В. Кларин. – М.: Педагогика, 1989. – 187 с.
4. Маркова А. К. Психология профессионализма / Аэлига Капитоновна Маркова. – М.: Просвещение, 1996. – 308 с.

5. Нагрибельна І. А. Формування мовної особистості засобом самостійної роботи студентів під час навчання курсу “Сучасна українська мова з практикумом” / І. А. Нагрибельна // Педагогічні науки : зб. наук. пр. Бердянського державного педагогічного університету. – Бердянськ: БДПУ, 2013. – № 1. – С. 188-193.

Даний матеріал містить відомості про сучасні підходи до організації самостійної роботи майбутніх учителів початкових класів. З-поміж існуючих у лінгводидактиці підходів до самостійної фахової підготовки акцентовано увагу на особистісно зорієнтованому, як на такому, що є найбільш ефективним у контексті самопідготовки майбутнього вчителя початкової школи; проаналізовано його сутнісні ознаки та структурні компоненти.

Ключові слова: самостійна робота, особистісно зорієнтований підхід, індивідуальна освітня траєкторія навчання, фахове зростання, майбутній учитель початкових класів.

СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЕ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ МЛАДШИХ КЛАССОВ

Нагрибельная Инна Анатольевна

Херсонский государственный университет, Украина

Данный материал содержит информацию о современных подходах к организации самостоятельной работы будущих учителей младших классов. Среди существующих в лингводидактике подходов к самостоятельной профессиональной подготовке акцентировано внимание на личностно-ориентированом, как на наиболее эффективном в контексте самоподготовки будущего учителя младшей школы; проанализировано его характерные особенности и структурные компоненты.

Ключевые слова: самостоятельная работа, личностно-ориентированный подход, индивидуальная образовательная траектория обучения, профессиональный подъем, будущий учитель младших классов.

CONTEMPORARY APPROACHES TO THE INDEPENDENT WORK OF PRIMARY SCHOOL FUTURE TEACHERS

Nagrybelnaia Inna Anatolievna

Kherson State University

This material has the information about the contemporary approach to the organization of an independent work of primary school future teachers. Among the existed approaches in linguistics and didactic to the independent professional training it is accented an attention on the person-oriented as the more effective in the context of primary school future teacher's self-preparation; it is analyzed his typical peculiarities and structural components.

Key words: independent work, person-oriented approach, individual educated trajectory of studying, professional development, primary school future teacher.